

važnost na volitev, — ker je nam vse eno, ali je tujec ali potujčenec, to je, nemškutar naš odbornik ali poslanec. Vsaj menda veste po skušnjah, koliko zlega so nam taki zastopniki že na glavo nakopali. Tù pa ne govorim samo o poslancih državnega zbora, kjer smo zadnja leta včasih brali take govore, da so nam lasje po konci stali, ne rečem to ravno od vseh naših poslancev, ampak družih o velikonemškutarjev, našim malonemškutarjem po vse v tem podobnih, da gorijo le za Nemčijo, brezverstvo na svoji zastavi nosijo itd. Saj imamo na izbiri domačih domoljubnih mož zadosti, ki bolj poznajo potrebe naše. Pa je tudi za slovensko deželo sramotno, da nas taki ljudje komandirajo. Resnica je, kar je nek pameten mož rekel: „kakoršni poslanci, takošne postave, — kakoršne postave, taki davki.“

Toraj če še srečno v prihodnje kakoršne koli volitve doživimo, nikar teh mojih besed ne prezirajte, dragi rojaki! Kedar pride čas volitve, stopimo vsi ponosno kot hrabri vojaki na volišče, in pokažimo, da smo vredni sinovi naše matere Slave. Ne dajmo se premotiti od nikogar. „Zmaga mora biti naša“ — naj je vaša beseda.

„Po njihovih delih jih boste spoznali“, je rekel naš Izveličar, toraj denite vsacega na drobno rešeto, predno mislite voliti. Če se vam kak nemškutar vsiluje, vedite, da ne bo za nas delal, sicer ne bi na slovenski zemlji nemčurske krame prodajal; le hitro odpravite od sebe vsacega, od katerega veste, da pri vsaki priložnosti duhovne zaničuje in malo ali nič ne drži cerkvenih obredov; ne dajte mu glasú, od njega imate malo dobrega sadú pričakovati. Kdaj ste li slišali, da pomaranče rastejo iz osata, ali grozdje iz trnja? — na kratko rečeno: volite tako, da ostanete vi gospodarji na domačih tleh. Poglejte le Magjare — vsaj tega naroda je malo, če se ne motim, le kake 4 milijone, — pa vendar zdaj Avstrijo tako komandirajo, da še Nemci morajo po njihovi piščali plesati. Ali so pa Magjari tako izobraženi in učeni, da Avstrijo komandirajo? — ne! svet od tega nič ne vé; — ali so tako bogati, da so Avstrijanci reve proti njim? — tudi ne; vsaj vemo, če je le eno leto letina doli prav slaba, da jih tarejo nadloge. Al ponosni so na svojo narodnost, ki je ne prodadó za noben denar; gorjé Magjaru, ki bi magjarstvo zatajil! To, edino to dela jih močne, vsaj močne na videz, dokler jih Avstrijski nemčurji podpirajo.

Kaj nam pomaga, če samo tožimo čez slabe čase vzrokov pa ne odstranimo, ki nam delajo slabe čase? — podobni smo tistemu evangelijskemu hlapcu, kateremu je Bog talent dal, pa on ga v zemljo zakopal. Delajmo pridno in trdimo se vsak po svojem stanu, gospod s peresom, kmet pa z drevesom, zraven tega pa svoje dolžnosti do Boga in bližnjega natanko spolnujmo. Ako se ravnamo po tem, pričakovati smemo boljših časov, in zasijalo nam bode milejše solnce ravnopravnosti.

To vam kmetom pové kmet, ki, ko je drevó z rok djal, prime za „Novice“, da se podučí, kaj se po svetu godí o kmetijskih pa tudi o družih rečéh, ki nazadnje ravno tako kožo kmetovo zadevajo kakor kožo gospoda.

M. Illovar.

Politične stvari.

Anglija in jugovzhod.

Katoliški „Tiroler Volksblatt“ piše, da je sedanji položaj podoben onemu pred Krimsko vojsko l. 1854.

Tačas, kakor sedaj, se skuša narediti zveza vseh Evropskih sil zoper Rusijo. Pa „Volksblatt“ misli, da sedaj ne bo šlo: Anglija nima več tiste sile, kakor ta-

čas; Francija ne drži veliko več na Anglijo, ki jo je v oni vojski za svoje namene zlorabila, in leta 1870. v Nemško-francoski vojski čisto na cedilu pustila; Italija pa ne šteje nič, čeravno bi rada kaj vmes govorila. „Volksblatt“ se izreka odločno za zvezo Avstrije z Rusijo, ter zabavlja „Magjaru“ Andrassy u, ki se hoče postaviti na stran Turka. S tem ta katoliški list kaže, da ima konservativna nemška stranka v Avstriji pošteno politiko, in tega jej mi Slovani ne smemo pozabiti, kajti nehvaležnost je najgrja vseh grdob. Sploh „Volksblatt“ tako iskreno piše za ustaše, kakor da bi se v Ljubljani ali Belemgradu tiskal.

Tudi jaz sem tega mnenja, da obče Evropska zveza zoper Rusijo ni več mogoča, kakor leta 1854. Razmere za premago Slovanov so se zmanjšale: Turčija je bila tačas še močna; sedaj še Bosnjakov in Hercegovincev ne more zatreti; kaj še le, če primejo Črnagora, Srbija in Rumunija za meč? Nemčija je bila tačas neutralna, sedaj bo gotovo aktivno stopila na stran Rusko, ako se Francija gane, pomagati Angležem, kar pa ni verjetno; Avstrija tačas sicer ni bila aktivna zoper Rusijo, pa jej je vendar dosti škodovala. Zato so sedaj Turčiji roke zvezane, in združeni ustaši, Srbija, Črnagora, Rumunija in Grška so močni dovelj, ne le premagati Turke, ampak tudi Angleško armado; vsaj Anglija je na suhem ničla, in ne zmore mnogo čez 200.000 mož; ti bodo pana Balkanu in v Črnogorskem in Hercegovinskem skalovji malo opravili. Sploh se sme misliti, da je pri Angliji več kokodaskanja nego jajc, in da si bo Angleška dvakrat premislila, predno začne vojsko zoper Rusijo.

Rusija in Nemčija reprezentirate tako silo, da se morete meriti z vso Evropo, in mala Srbija sama, rekel bi, zaleže toliko, kakor vsa Italija, kajti en Srb šteje za pet Lahov, toraj bo 150.000 Srbov čez in čez dovelj proti 400.000 Lahov.

Poleg vsega tega je na slovanski strani moralna moč: Slovani se bijejo za svobodo, za vero, za svoj obstanek; Angleži in njih družniki pa za zgolj sebične namene; po takem ne more biti, da bi slovanska stvar propala.

Kolo časa, zgodovina človeška se ne dá ustaviti, in tudi Angleži ne bodo ga ustavili. Oni naj bi rajši gledali, da bodo v Indiji bolj lepo in pravično vladali, če ne, se jim utegne kedaj goditi, kakor sedaj Turkom, in tačas bodo za Anglijo mrtvaški zvonovi peli!

Vse se povračuje na svetu, dobro z dobrim, hudo s hudim; in še nekaj, „similis simili gaudet“, tiranstvo Turško in tiranstvo Angleško v Indiji se hočeta pobratiti; drug se drži družega, toraj bosta oba padla — v jamo.

Slovstvene stvari.

0 zadevah Wolfovega slovarja.

Odprto pismo gospodu K. Dežmanu II.

Infandum jubes renovare totorem. facti

3.

Da častiti naši bralci morejo sami soditi, ali je bilo pravo postopanje to, kakor se je postopalo po smrti knezoškofa Wolfa o zadevah slovensko-nemškega slovarja, zato je pred vsem treba, da poznajo 26. člen oporoke Wolfove, ki govori o izdanji slovarja. Dam jim ga tedaj celega v zvestem prevodu, izpustivši iz §. 26. le to, kar se tiče izdanja sv. pisma. Oporoka ranjkega knezoškofa Wolfa je datirana od 17. avgusta 1858. leta, in po smrti njegovi razglašena 7. svečana 1859. leta.